

Euskal-ortografiaren batasun alde

Baiona'ko "GAZTE" illeroko albistariak bere azkeneko zenbakian (Otsailla, 1959) Euskaltzaindia'ren ortografia osoki ontzat artu duela pozarren ikusi dugu. Euskaldun gazteriaren illeroko polit onek, Bidaso'z besteko aldizkari ta argitarapen guziak bezalaxe, x letra falta zizun Euskaltzaindia'ren esanetara etortzeko, eta "GAZTE"'k, ororen gaiñetik euskal-ortografiaren batasunari begiraturaz eta Euskaltzaindia'ren eskabideari apalkiro erantzunaz, orainarteko *ch'*ren ordez, Bidaso'z emengoek darabilgun x onartu du. Gure zorionik biotzekoenak, beraz, "GAZTE"'ri, euskeraren onari begiraturaz soil-soilki urrats eder au eman duelako.

"GAZTE"'k eman digun apaltasunezko eta mendetasunezko ikasbide zoragarri oni gaiñerako euskal-idazle guziak jarraitzea litzake gure pozgarririk aundiena. Borondate oneko euskal-idazle, aldizkari ta argitaldari guziai eskatzen diegu, beraz, jarraitu dizaiotela "GAZTE"'ren erakuspide eder orri, bakoitzak beren aldetik zerbaiten amor emanaz euskal-ortografiaren batasun alde. Ontarako, bearrekoà litzake, ene ustez, puntu nagusi auek (xehetasunetan ez gaitezen murgildu oraingoz) euskal-idazle guziak on-artzea:

1.º Bidaso'z onuzko euskal-idazleak *rr*, *ll*, ta *tt* erabili *rr*, *ll* ta *tt'*ren ordez.

2'gn. "Herria" *k* eta Bidaso'z besteko albistari ta argitarapenak oro x erabili *ch'*ren ordez.

3'gn. Ba-dago oraindik ere makiñabat euskal-idazle, Bizkai aldean batez ere, seta utsez edo ez jakiñez "eusk" itz-sustraia "euzk" idazten dutenak. Alaxe: "euzko", "euzkera", "euzkaldun" ta abar, "eusko", "euskera" eta "euskaldun" idatzi bearrean. *S* ta *Z* letrak ongi bereizten ditugun euskaldunontzat (ba-dakigu Bizkaia'n berexten ez dutena, *s'*rik ezpaidakite oguzten eskualde ontan), ezpaita gaizki erabilitako *s* ta *z* baiño mingarriagorik. Egiazko euskaldunak beti ta beti orrela ogutzi ta idatzi izan du: euskera, sorgin, askatu, gazte, zazpi ta abar. Sekula ez, ordea, euzkera, zorgin, azkatu, gaste, saspì...

Gure egunetako aldakuntza biurri auek alderdikeri ta seta gaizto baten ume ziztriñak dira ta egiazko euskaldun-animaren iltzalleak. Beraz, bide oker auetan saiesturik dabiltzan euskal-idazleai, zentzatu ditezela eskatzen diegu, ta ankaz gora idatzi azi dituzten euskal-itx ederrok betiko tradiziñoari jarraituz idatzi ditzatela.

Euskal-ortografiaren batasun alde egindako oiu au nirea da soilki ta emen esandakoen erantzukizuna neronek bakarrik daukat. Alabaiña, euskal-idazle guziai jakin-erazi nai nieke, Euskaltzaindia'k xede auek begi onez ikusten ditula ta lenengo proposiziñoan libertatea ematen ba'du ere bi modutan erabiltzeko, bigarreanean eta irugarreanean ERABAKIA aspaldi arturik daukala (guda aurretik gero!) lerro auetan esan bezala erabiltzeko. Munduko errialde ta izkuntza guzietan idazleak beren Akademia'ren esanetara makurtu oi dira. Ondikotz! mundu guzian Euskalerria'n ezik! Euskalerria'n euskaldun bakoitza akademiku ta maixu da ta ez du iñoren leziorik ametitzen.

Euskaldun maiteak: ez ote dugu arrokeriaren pipia edo sitsa biotz barruan sartuta? Gure iritzitan uste aundikoak gerala beñepein ezin uka.

YON ETXAIDE

